

Sygnatura akt VIII Gz 194/16

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Leon Miroszewski

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2016 r. w Szczecinie,

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą

w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki A. S. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin–Centrum w Szczecinie z dnia 19 kwietnia 2016 roku wydane w sprawie o sygnaturze akt XI GC 1119/15,

postanawia:

oddalić zażalenie

SSO Leon Miroszewski

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin–Centrum w Szczecinie oddalił wniosek powódki A. S. o zwolnienie od kosztów sądowych, złożony wraz z apelacją. W uzasadnieniu stwierdził, że powódka nie wypełniła obowiązku wynikającego z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Z przedłożonego przez nią zeznania podatkowego za 2014 roku wynikało, że powódka osiągnęła wysoki przychód w wysokości 114.746,95 złotych, natomiast nie przedłożyła już zeznania podatkowego PIT za rok 2015. Z kolei z przedłożonego zeznania za 2015 roku swojego męża i matki wynika, że dochody w jej gospodarstwie domowym w 2015 roku wyniosły ok. 4.400 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy zauważył także, że powódka jako strona przygotowująca się do postępowania sądowego powinna mieć świadomość wydatków związanych z prowadzeniem postępowania dlatego powinna się do niego przygotować czyniąc oszczędności, które jak wskazała w swoim oświadczeniu wynoszą 10.000 złotych. Tym samym Sąd Rejonowy uznał, że powódka dysponuje majątkiem pozwalającym na poniesienie opłaty od apelacji wynoszącej 1.255 złotych. Ponadto zauważył, że z pierwszeństwa zaspokojenia, przez należnościami Skarbu Państwa, korzystają jedynie wydatki związane z niezbędnymi potrzebami życiowymi i to strona winna wykazać, że jej wydatki do takiej kategorii należą. Powódka nie wykazała natomiast, na jaki cel zaciągnięty został kredyt, na którego koszt się powołała, w związku z czym nie było podstaw do uznania, że wydatki z tego tytułu winny mieć pierwszeństwo przed obowiązkiem poniesienia kosztów sądowych.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła powódka domagając się jego zmiany poprzez zwolnienie jej od kosztów sądowych w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na przyjęciu, że powódce nie przysługuje zwolnienie od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu powódka podniosła w szczególności, że środki z zaciągniętego przez nią kredytu, który spłaca w ratach po 3.385,73 złotych miesięcznie, zostały przeznaczone do dokończenia budowy domu, który stanowi miejsce zamieszkania powódki oraz jej rodziny oraz warsztatu, który jest dla niej jedynym źródłem dochodu. Przeciętny dochód powódki ustalony przez Sąd Rejonowy na kwotę 4.400 zł miesięcznie, na skutek spłacania kredytu wynosi 1.015 złotych. Odnosząc się do kwestii oszczędności ujawnionych w oświadczeniu o stanie rodzinnym i majątkowym wskazała, że kwota ta stanowi niezbędne zabezpieczenie bieżącego działania firmy. Stanowią one zapasy firmy i nie są przeznaczone na cele inne niż koszty prowadzonej działalności. Ocena tej okoliczności dokonana przez Sąd Rejonowy mogłaby mieć zastosowanie ale wobec osób pozostających w stałym zatrudnieniu na umowę o pracę. Jednocześnie skarżąca podniosła, że przedstawione przez nią zeznania podatkowe za 2014 i 2015 rok wskazują na obniżenie dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej, która znajduje się na granicy opłacalności. W tej sytuacji powódka ponosząc koszty działalności oraz spłacając zaciągnięty kredyt pozostaje na utrzymaniu rodziny, której członkowie utrzymują się z renty i emerytury.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Zażalenie jest bezzasadne.

Zgodnie z art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Wskazany przepis nakłada na stronę obowiązek udowodnienia, że nie posiada dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych. W ocenie Sądu skarżąca tego obowiązku nie podźwignęła.

Wskazać należy, że ocena zasadności wniosku w przedmiocie udzielenia zwolnienia od kosztów sądowych osobie prowadzącej działalność gospodarczą nie następuje, wbrew stanowisku skarżącej, w oparciu o wysokość uzyskiwanego dochodu. Koszty sądowe należą do kosztów działalności gospodarczej i przedsiębiorca powinien pokrywać je z osiągniętych przychodów te zaś w roku 2014 stanowiły kwotę 114.746,95 złotych, a w roku 2015 kwotę 119.452,35 złotych, natomiast koszty opłaty od apelacji to kwota 1.255 złotych. Należy podkreślić, że uczestnictwo w obrocie gospodarczym stwarza ryzyko wchodzenia w spory sądowe z kontrahentami, zatem w procedurze planowania wydatków związanych z działalnością gospodarczą podmioty prowadzące tę działalność, powinny uwzględniać także konieczność posiadania środków na prowadzenie ewentualnych postępowań sądowych, a w konsekwencji przewidywać, że w przyszłości mogą zająć okoliczności wymuszające udział w procesie sądowym. Powyższy obowiązek ciąży na każdym przedsiębiorcy niezależnie od profilu prowadzonej działalności (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 września 2013 r, sygn.. akt I ACz 612/13). W tym kontekście istotnym z punktu widzenia zasadności złożonego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych jak i wywiedzionego zażalenia jest fakt, że powódka posiada oszczędności w wysokości 10 tysięcy złotych i niezależnie od tego jak je traktuje i na co planuje je spożytkować, niewątpliwie powinna te środki przeznaczyć na pokrycie kosztów sądowych związanych z prowadzonym przez nią procesem. Z tego względu już tylko ta okoliczność powoduje, że złożony przez nią wniosek należy uznać za nieuzasadniony.

Uzupełniająco należy stwierdzić, że stanowisko powódki wskazuje na to, że uważa ona swoje prywatne zadłużenie, choćby z tytułu spłaty kredytu, za uprzywilejowane w stosunku do obowiązku poniesienia kosztów sądowych. Stanowisko to nie zasługuje na uwzględnienie. Długi prywatne strony ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych nie mają pierwszeństwa przed zobowiązanymi tej strony wobec Skarbu Państwa do pokrycia kosztów sądowych (post. SA w K. z 12.2.2013 r., I ACz 53/11, niepubl.)

Skoro skarżąca miała możliwość czynić w swoich wydatkach oszczędności to powinna środki przeznaczyć na pokrycie kosztów prowadzonego procesu. Mogła tym samym poczynić oszczędności w wydatkach stanowiących koszty uzyskania przychodu. Zwolnienie od kosztów sądowych jest instytucją prawną o charakterze wyjątkowym. Przyjęcie, że osoba, która osiąga przychody z prowadzonej działalności, a więc zdolna jest do ponoszenia wydatków, również na

koszty sądowe, mogłaby być zwolniona z tych kosztów, prowadziłoby do wniosku, że instytucja ta jest zasadą, a nie wyjątkiem, do czego w prawie polskim nie ma podstaw.

Mając na uwadze powyższe należało, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. uznając zażalenie za bezzasadne, postanowić jak w sentencji.

Leon Miroszewski